

Hilding
Rosenberg

Symphony No. 6

– *Sinfonia Semplice*

Symphony No. 3

MID-PRICE SERIES

SYMPHONY NO. 6 - SINFONIA SEMPLICE

Recorded in the Concert Hall, Stockholm,

May 22 1960

Recording producer Allan Stångberg

Recording engineer Olof Swembel

Publisher Nordiska Musikförlaget,

Stockholm

Ⓟ 1960 Decca

SYMPHONY NO. 3

Recorded in the Concert Hall, Stockholm,

December 1 1966

Recording producer Håkan Elmquist, STIM

Recording engineer Bengt Nyquist, SR

Publisher Nordiska Musikförlaget,

Stockholm

Ⓟ 1967 EMI Svenska AB

Production supervisor: Ann Marie Belfrage

Editor: Marie Wisén

Mastering: RP Recording

Cover design: Ermalm's Egenart

Layout: Marie Wisén

Cover picture: Detail of Musikanten ("the

musician") by Otto G. Carlsund, photo

Moderna Museet, SKM, Stockholm

Photo: Per B. Adolphson, Inge Holm,

Nerikes Allehanda

Hilding Rosenberg

Symphony No. 6 – Sinfonia Semplice

Symphony No. 3

PHONO
SUECIA

ECHO

PSCD 100

AAD

Symphony No. 6 Sinfonia Semplice 24.02

[1] Adagio	9.20
[2] Alla marcia, Allegro	5.47
[3] Recitativo, Allegro (attacca)	2.25
[4] Inno, Allegro moderato	6.29

Stockholms symfoniorkester*
(*Members of Swedish Radio Symphony
Orchestra, The Stockholm Philharmonic
Orchestra, Royal Orchestra)
Stig Westerberg, conductor

PREVIOUSLY ISSUED ON TELEFUNKEN SLT 43053

Symphony No. 3 33.31

[5] Moderato	12.52
[6] Andante sostenuto	8.39
[7] Allegro con fuoco, molto marcato	6.32
[8] Andante semplice	5.26

The Stockholm Philharmonic Orchestra
Herbert Blomstedt, conductor

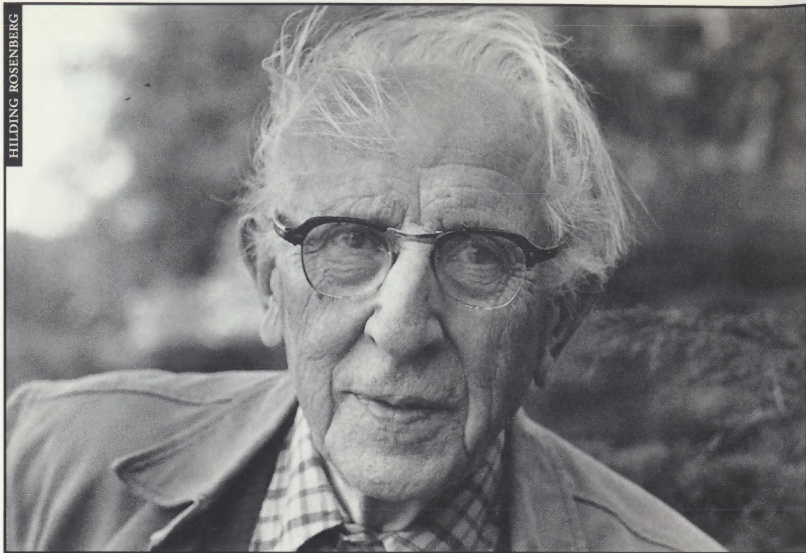
PREVIOUSLY ISSUED ON HMV CSDS 1071

Total time: 57.42

*A PHONO SUECIA recording produced by STIM
(The Swedish Performing Rights Society), Stockholm.*

*STIM/Swedish Music Information Center,
P.O. Box 27327, S-102 54 Stockholm, Sweden.*

Hilding Rosenberg (1892-1985)
Symfoni nr 6 – Sinfonia semplice
Symfoni nr 3

I Hilding Rosenbergs symfoniska produktion kan man urskilja två huvudlinjer, den ena ägnas verk som betecknas som *symfonier*, den andra verk som kallas *concerto*. Skillnaden är inte radikal, men den finns där fullt tydlig.

Med concerto menar tonsättaren inte bara en kompositionsform som enligt gammalt mönster har insprängda solostämmor för ett par tre olika instrument, han vill med dessa verk också ge en, trots de ansevärd dimensionerna, mera lekfull syn på den symfoniska konsten, en musik vars karaktär är effektiv, utåtriktad. *Louisvillekonserten* från 1953 är ett talande exempel.

En symfoni däremot bör enligt Rosenberg ha en annan grundstämning: den bör syfta djupt, den bör syfta inåt. Tonsättaren kan här närmast sägas fullfölja linjen från Sibelius, låt vara att

deras musikaliska kynnerna är ganska olika. Som ett resultat av denna syn kan man bl a se den större individualiseringen som Rosenberg ger sina symfonier. T o m de oratorieliknande verken *Johannes Uppenbarelse* och *Örtagårdsmästaren* för han ju till denna kategori. Ett klarläggande exempel inom mera traditionella gränser är *Symfoni nr 6* från 1951.

Redan i satstitlarna avspeglas ovanligt mycket av verkets disposition: *Adagio – Alla marcia – Recitativo – Inno* (hymn), d v s: två kantabla satser omsluter en expansivt rytmisk del och ett fantasiartat avsnitt av i huvudsak allegrokaraktär.

Mera i detalj utvecklas symfonin enligt följande:

Adagio. Verket inleds av tre soloviolonceller som med sina långspunna melodibågar redan från början antyder musikens arkitektoniska syftning. Ur

detta djupa klangläge växer så musiken fram, närmast som ett samtal mellan kantabla stråkraser och arabeskslingor i träblåsarna, ett samtal som utmynnar i en första kulmination med bl a häftigt accentuerade bleckinsatser. Adagiots senare del upptas av en stråkfuga – som leder upp till satsens andra kulmination – och en elegiskt sjungande coda.

Som synes liknar uppbyggnaden av satsen inget vedertaget schema: den utvecklas genom en friare motivisk förvandlingsteknik, som är typisk för Rosenberg.

Alla marcia. Även denna sats börjar kantabelt – i solohornet. Temat, som är en rytmisk omgestaltning av adagiots första takter och som spelar en mycket framträdande roll marcian igenom, kontrasteras så småningom av en pådrivande, punkterad rörelse i stråkar-na. Detta är satsens väsentligaste material som i en brett utarbetad genomföring belyses ur olika aspekter. Framträdande är också ett fanfarmotiv i blecket.

Den till sin funktion – i den symfoniska helheten – intressantaste delen är det härefter följande *Recitativo*:

en fantasiartad överledning snabbt växlande mellan dova blåsackord, elegiska folktonsmotiv och snabba stråkrörelser. Satsen står som en förmedlare mellan marcians utåtriktade, vitala tonspråk och den kantabla innerligheten i den avslutande hymnen – *Inno* – som i likhet med adagiot tydligt visar Rosenbergs symfoniska syftning: ett avståndstagande från de yttre triumfatoriska åthärvorna, en uttrycksfullhet på djupet, en trots den raffinerade och mångskiftande kompositoriska gestaltningen nästan naiv, sensibel enkelhet. Inte för inte har tonsättaren också gett sitt verk en karaktäriserande underrubrik: *Sinfonia semplice*. Beskrivningen av hymnen får emellertid inte tolkas så, att den skulle vara "bara en symfonisk visa". Tvärtom. Den arkitektoniska tanken är också här framträdande; genom utvecklingen av den inledande kantilenan och genom de expressiva utbrotten.

Symfoni nr 6 komponerades på uppdrag av Gävleborgs orkesterförening (idag Gävleborgs Symfoniorkester) och uruppfördes den 16 januari 1952 med Stig

Westerberg som dirigent.

Om Rosenbergs Symfoni nr 2, den s k *Sinfonia grave* från 1928-35, är en "konstruktiv" musik, så är *Symfoni nr 3* (från 1939) mer en episk-lyrisk orkesterfantasi i fyra satser. Men det vore olikt tonsättaren om inte också detta verk inneslöt stegringar och kulminationer av kraft och mäktighet.

Redan inledningssatsen bär den symfoniska bågspänningens prägel. I basarna intonas ett långsamt skridande tema (f ö en tolvtonig melodi med tonala stödjepunkter). Det följs av en kontrasterande elegisk lyrisk träblåsar-episod, som så småningom följs av uppladdningar av sjudande vitalitet. Den sats där denna sida av tonspråket når sin kulmen är dock den tredje: scherzot, där Rosenberg i mellandelen till en början ger plats för en brett och intensivt sjungande kantilena (ackompanjerad av hamrande ostinatorytmer), därefter "bryter sönder" denna i en bleckblåsar-episod av extatisk, nästan brutal kraft. Att efter detta komponera en traditionell symfonifinal i Brahms eller Sibelius anda vore onekligen en antiklimax. Rosenbergs

lösning är också en annan. Scherzot har knappt förklingat med ett ff-ackord och ett par våldsamma pukslag förrän en soloflöjt börjar "nynna" en konstlös lyrisk visa. Av visan blir till sist en hymn, en sjungande slutstegring utan alla heroiska drag, en slutstegring som in i det sista bevarar ett drag av innerlighet.

Vid uruppförandet (som tonsättaren själv dirigerade) presenterades verket som ett slags symfoniskt hörspel för radio med textläsning ur Romain Rollands *Jean-Christoph* före varje sats. Titeln var *De fyra livsåldrarna*. Givetvis hade romancykeln varit en av symfonins inspirationskällor; en annan orsak till denna litterära-symfoniska presentationsform var att tonsättaren sökte vinna ett bredare gehör för den seriösa musiken. Men samtidigt kom uppläsningen att upplevas som alltför bindande för lyssnandet och fantasin. Det radikala greppet blev att Rosenberg när partituret trycktes bara gav en enda information om verket: *Symfoni nr 3*.

Bo Wallner

Hilding Rosenberg (1892-1985)
Symphony No. 6 – Sinfonia Semplice
Symphony No. 3

Two main paths can easily be traced in Hilding Rosenberg's musical oeuvre: one devoted to works characterized as *symphonies*, the other to works identified as *concertos*. The difference is not radical, but it is there – absolutely clear.

By concerto, the composer does not just mean the musical form that includes, in accordance with traditional patterns, solo-parts for a small variety of instruments; he also wants his works, despite their considerable dimensions, to express a more playful side of symphonic art, with music of an energetic extroverted nature. *The Louisville Concerto* from 1953 is an eloquent example.

A symphony on the other hand should have, according to Rosenberg, a different kind of basic feel: it should

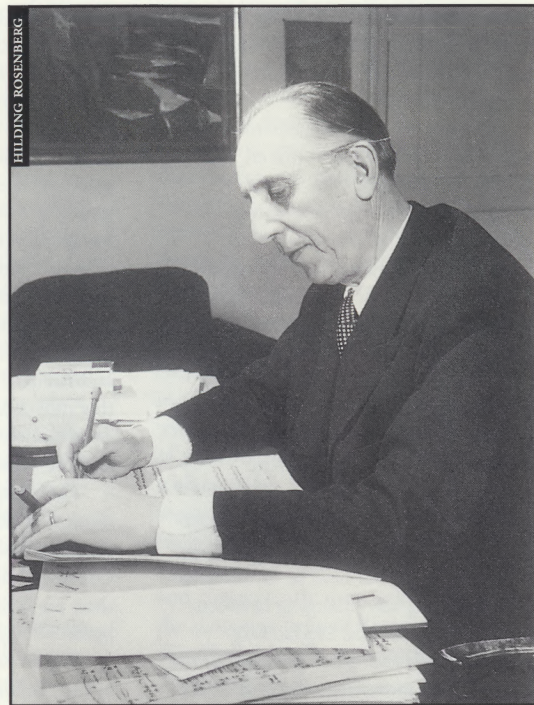
carry its message deeply, inwardly. The composer could be said to be picking up from where Sibelius left off, despite the disparity in their musical temperaments. As a result of this approach, it is possible, for instance, to see the greater individualisation that Rosenberg imparts to his symphonies. He even manages to convey the oratorio-like *The Revelation of St. John* and *Örtagårdsmästaren* to this category. An obvious example within a more traditional framework is *Symphony No. 6* from 1951.

A great deal of the disposition of the work is reflected by the titles of the movements: Adagio – Alla marcia – Recitativo – Inno (The Hymn), i.e. two cantabile movements, enclosing one expansively rhythmic movement and a fantasy piece, mainly allegro in character.

In detail the symphony develops as follows:

Adagio. The symphony is introduced by three solo cellos, which right from the beginning, anticipate the architectural allusions of the piece with their long-spun arches. From this deep tonal position, the music evolves like a conversation between cantabile string phrases and woodwind arabesques, a conversation which reaches an initial climax that includes violent salvos from the brass section. A string fugue makes up the latter part of the adagio, which leads to the second climax of the movement, and a mournfully melodic coda.

It is evident that the construction of this

movement does not follow the traditional pattern: it develops through the free transformation of the motif, which is typical of Rosenberg.

Alla marcia. This movement also opens with a cantilena – played solo by the French horn. The theme, being a rhythmic transformation of the first part of the adagio and creating a dominating role throughout the marcia, is eventually opposed by a driving, punctuated movement in the strings. This is the movement's most important material, different aspects of which rise out of the highly elaborate development. A brasswind fanfare motif is also prominent.

Functionally – in terms of the symphonic totality – the most interesting part of the symphony is *Recitativo*, following upon the marcia: an imaginative bridge rapidly changing between somber wind chords, elegiac folkloristic motifs and quick passages in the strings. This movement constitutes the link between the extrovert, vital tonal language of the marcia and the cantabile intensity of the concluding

hymn – *Inno* – which, like the adagio, clearly demonstrates Rosenberg's symphonic approach: the rejection of triumphatoric gestures, a profound expressivity, a simplicity, sensitive and almost naïve, despite his refined and multicoloured musical palette. It is not merely a coincidence that the composer has given his work this characterizing subtitle: *Sinfonia semplice*. The description of the hymn must, however, not be misunderstood – it is not “only a symphonic song”. On the contrary, the architectural conception dominates even this movement: through the development of the opening cantilena and the expressive outbursts.

The symphony was composed at the request of the Gävleborgs orkesterförening (today Gävleborg Symphony Orchestra) and performed for the first time on January 16 1952, under the baton of Stig Westerberg.

While Rosenberg's Symphony No. 2, the *Sinfonia grave* from 1928-35, is constructive music, his *Symphony No. 3* (1939) is a more epic-lyrical orchestral fantasy in four movements. But it

would be unlike the composer if this work, too, did not include ascents and climaxes of great power and grandeur.

The initial movement itself possesses a tautly-strung symphonic spirit. The basses intone a gradually progressing theme (a twelve tone melody with tonal footing) and this is succeeded by a contrasting elegiac lyrical woodwind episode, successively and gradually charged with seething vitality. Yet it is not until the third movement, the scherzo, that this tonal expression reaches its zenith. Here in the central part Rosenberg begins by giving place to a broad and intensively melodious cantilena (accompanied by hammering ostinato rhythms), whereupon this “disintegrates” in a brass episode of ecstatic, almost brutal, power. To compose after this a traditional symphonic finale in the spirit of Brahms or Sibelius would be, undeniably, an anticlimax and Rosenberg's solution is something else again. Scarcely has the scherzo died away in an ff chord and a couple of mighty kettledrum beats before the solo flute

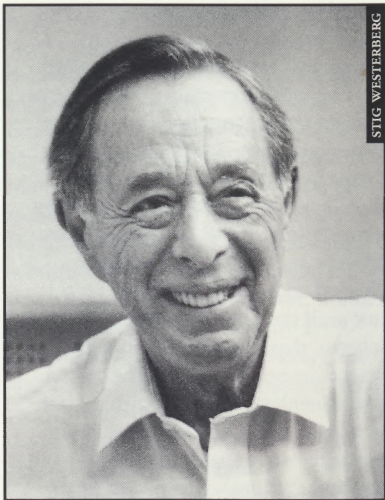
begins to “hum” an artless, lyrical song. This song finally becomes a hymn; a lilting ascent without any heroic spirit and which retains to the very end an element of devotion.

When it was performed for the first time (conducted by the composer himself) the Symphony No. 3 was presented as a form of symphonic drama for radio with readings from Romain Rolland's *Jean-Christoph*, before each movement. It was entitled: *The Four Ages of Man*. This literary cycle had obviously been a source of inspiration for the symphony; another reason for this literary-symphonic form of presentation was that Rosenberg was seeking wider recognition for serious music. But at the same time the reading itself was experienced as altogether too engaging, too diverting from the music, and consequently some years later when the score was printed Rosenberg described it purely and simply as *Symphony No. 3*.

Translation reworked by Neil Betteridge

STIG WESTERBERG dirigent och pianist var 1958-83 knuten till Sveriges Riksradio som chefsdirigent för Radiosymfonikerna, därefter har han regelbundet återkommit som orkesterns gästdirigent. 1978-85 var Westerberg chefsdirigent för Malmö Symfoniorkester. Som gästdirigent har han framträtt med alla ledande orkestrar i Norden, varit en återkommande dirigent på Stockholmsoperan och även verkat internationellt. Han har, inte minst genom närmare hundra uruppföranden av svenska orkesterverk, gjort en unik och bestående insats i svenskt musikliv.

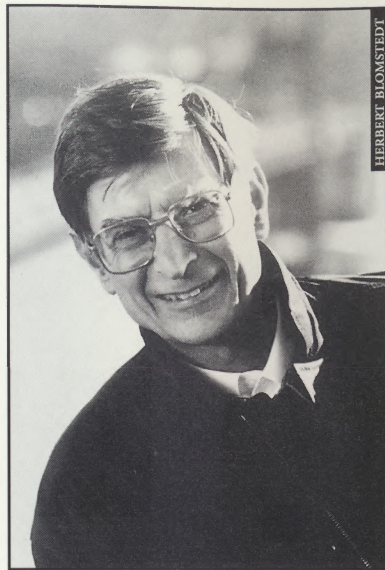
STIG WESTERBERG conductor and pianist, was resident conductor at the Swedish Broadcasting Corporation and chief conductor of the Swedish Radio Symphony Orchestra between 1958-83. Since 1983 he has appeared regularly as guest conductor. 1978-85, Westerberg was chief conductor of Malmö Symphony Orchestra. He has given performances with leading orchestras in the Nordic countries and has made frequent appearances at the Stockholm Opera. He has also built an international reputation. As a conductor of about 100 première performances of Swedish orchestral works, he has acquired a unique position in Swedish music.

STIG WESTERBERG

HERBERT BLOMSTEDT dirigent har sedan debutkonserten 1954 varit chefsdirigent för bl a Oslo Filharmoniske Orkester, svenska och danska radioorkestrarna, Dresdner Staatskapelle samt från 1985 San Francisco Symphony Orchestra. Han har turnerat i över tjugo europeiska länder, USA och Japan. Som gästdirigent har Herbert Blomstedt lett flera av världens främsta orkestrar t ex Berliner Philharmoniker och New York Philharmonic. Med Dresdner Staatskapelle har Blomstedt gjort över 150 inspelningar inklusive samtliga symfonier av Beethoven och Schubert, samt Nielsens samtliga verk med danska Radiosymfoniorkestret.

HERBERT BLOMSTEDT conductor, has since his debut in 1954 served as chief conductor of the Oslo Philharmonic, the Swedish and Danish radio orchestras, the Dresden Staatskapelle and from 1985 the San Francisco Symphony Orchestra. He has toured over 20 European countries as well as the USA and Japan. As guest conductor he has led some of the world's most famous orchestras such as the Berlin Philharmonic, and the New York Philharmonic. With the Dresden Staatskapelle Mr. Blomstedt has made more than 150 recordings including all the symphonies of Beethoven and Schubert. He has also recorded the complete works of Carl Nielsen with the Danish Radio Symphony Orchestra.

HERBERT BLOMSTEDT

PHONO
SUECIA

ECHO

PSCD 100

ALL RIGHTS
RESERVED

© & ©

1996

STIM/

SVENSK MUSIK

MADE IN

SWEDEN

BY

CD-

PLANT

BIEM
nCb

Hilding Rosenberg

Symphony No. 6

Symphony No. 3